

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D**
Varianta 075

Proba D. Programa M1. Filiera teoretică, specializarea Științe ale naturii; Filieră tehnologică, profil Tehnic, toate specializările
 ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete

SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze modulul numărului complex $\sqrt{2} + i\sqrt{3}$.
- (4p) b) Să se determine $a \in \mathbf{R}$ astfel încât partea reală a numărului complex $z = 1 + (a-1)(3-i)$ să fie 4.
- (4p) c) Să se calculeze $\sin \frac{\pi}{6} \cdot \cos \frac{\pi}{6}$.
- (4p) d) Să se determine $a, b \in \mathbf{R}$, astfel încât punctele $A(3, 0)$ și $C(0, -3)$ să aparțină dreptei de ecuație $x + ay + b = 0$.
- (2p) e) Să se scrie ecuația cercului cu centrul în punctul $P(1, 1)$ și cu raza 2.
- (2p) f) Să se scrie ecuația unei drepte paralele cu dreapta $d : 2x - 3y + 5 = 0$.

SUBIECTUL II (30p)
1.

- (3p) a) Să se rezolve în $\mathbf{Z}_8$ ecuația $\hat{3} \cdot \hat{x} = \hat{7}$.
- (3p) b) Să se calculeze $4!-3!$.
- (3p) c) Să se calculeze $1+2+\dots+2^9$.
- (3p) d) Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $x^3 - x^2 + x - 1 = 0$.
- (3p) e) Să se calculeze probabilitatea ca un element $n \in \{1, 2, 3, 4, 5\}$ să verifice relația $n! < 30$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^3 + \sin x + x$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\int_0^1 f(x)dx$.
- (3p) c) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x}$.
- (3p) d) Să se arate că funcția f este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$.
- (3p) e) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{n+1} - \sqrt{n})$.

SUBIECTUL III (20p)

În mulțimea $\mathbf{M}_2(\mathbf{R})$ se consideră matricea $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ și submulțimea $G = \left\{ \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \mid a, c \in (0, \infty), b \in \mathbf{R} \right\}$.

- (4p) a) Să se verifice că $I_2 \in G$.
- (4p) b) Să se calculeze determinantul matricei $M = \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \in G$.
- (4p) c) Să se arate că, dacă $A, B \in G$, atunci $A \cdot B \in G$.
- (2p) d) Să se verifice că, dacă $C = \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \in G$, atunci matricea $D = \begin{pmatrix} \frac{1}{a} & 0 \\ -\frac{b}{ac} & \frac{1}{c} \end{pmatrix} \in G$ și $C \cdot D = D \cdot C = I_2$.
- (2p) e) Să se găsească două matrice $U, V \in G$ pentru care $U \cdot V \neq V \cdot U$.
- (2p) f) Utilizând metoda inducției matematice, să se arate că $\forall n \in \mathbf{N}^*$, $n \geq 2$, $\forall a, c \in (0, \infty)$ și $\forall b \in \mathbf{R}$ are loc $\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^n = \begin{pmatrix} a^n & 0 \\ b(a^{n-1} + a^{n-2}c + \dots + ac^{n-2} + c^{n-1}) & c^n \end{pmatrix}$.
- (2p) g) Să se arate că $\forall n \in \mathbf{N}^*$, $\forall A \in G$, există $X \in G$ astfel încât $X^n = A$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 3^x + 2^x$.

- (4p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (4p) b) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$.
- (4p) c) Să se arate că funcția f este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$.
- (2p) d) Să se arate că funcția f este convexă pe $\mathbf{R}$.
- (2p) e) Să se arate că orice primitivă a funcției f este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$.
- (2p) f) Să se calculeze aria suprafeței plane cuprinse între graficul funcției f , axa Ox și dreptele de ecuații $x = 0$ și $x = 1$.
- (2p) g) Să se rezolve ecuația $f(x) + f(2x) + f(3x) = 6$.

Varianta 075

SUBIECTUL I

a) $|\sqrt{2} + i\sqrt{3}| = \sqrt{5}$. b) $a = 2$. c) $\sin \frac{\pi}{6} \cdot \cos \frac{\pi}{6} = \frac{1}{2} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{\sqrt{3}}{4}$.

d) $\begin{cases} a = -1 \\ b = -3 \end{cases}$. e) $(x-1)^2 + (y-1)^2 = 4$. f) Dreapta $2x - 3y + 1 = 0$ este paralelă cu dreapta dată $2x - 3y + 5 = 0$.

SUBIECTUL II

1.

a) $x = \hat{3} \cdot \hat{7} = \hat{5}$.

b) $E = 24 - 6 = 18$.

c) $1 + 2 + \dots + 2^9 = \frac{2^{10} - 1}{2 - 1} = 2^{10} - 1$.

d) Ecuația se rescrie sub forma echivalentă $(x-1)(x^2 + 1) = 0$. Se obține soluția reală $x = 1$.

e) $\frac{4}{5}$.

2.

a) $f'(x) = 3x^2 + \cos x + 1$, $x \in \mathbf{R}$.

b) $\int_0^1 f(x) dx = \frac{7}{4} - \cos 1$.

c) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = f'(0) = 2$.

d) Cum $\cos x \in [-1, 1]$ pentru orice $x \in \mathbf{R}$, rezultă că $\cos x + 1 \geq 0$ oricare ar fi $x \in \mathbf{R}$.

Atunci $f'(x) = 3x^2 + \cos x + 1 > 0$ pentru orice $x \in \mathbf{R}$, deci funcția f este crescătoare pe $\mathbf{R}$.

e) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{n+1} - \sqrt{n}) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{n+1} + \sqrt{n}} = 0$.

SUBIECTUL III

a) Pentru $a = c = 1 \in (0, \infty)$ și $b = 0 \in \mathbf{R}$, rezultă $I_2 \in G$.

b) $\det(M) = ac$.

c) Fie $A = \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \in G$ și $B = \begin{pmatrix} x & 0 \\ y & z \end{pmatrix} \in G$. Atunci $A \cdot B = \begin{pmatrix} ax & 0 \\ bx + cy & cz \end{pmatrix} \in G$,

deoarece $ax, cz \in (0, \infty)$ și $bx + cy \in \mathbf{R}$.

d) Verificare prin calcul direct.

e) Fie $U = \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \in G$ și $V = \begin{pmatrix} x & 0 \\ y & z \end{pmatrix} \in G$. Pentru ca $U \cdot V \neq V \cdot U$ este necesar ca

$bx + cy \neq ay + bz$. Se pot alege matricele $U = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 3 & 1 \end{pmatrix}$ și $V = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}$, pentru care

$$U \cdot V = \begin{pmatrix} 4 & 0 \\ 8 & 1 \end{pmatrix} \neq \begin{pmatrix} 4 & 0 \\ 7 & 1 \end{pmatrix} = V \cdot U.$$

f) Pentru $n = 2$, egalitatea $\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^2 = \begin{pmatrix} a^2 & 0 \\ b(a+c) & c^2 \end{pmatrix}$ este adevărată. Presupunem că

$$\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^k = \begin{pmatrix} a^k & 0 \\ b(a^{k-1} + a^{k-2}c + \dots + ac^{k-2} + c^{k-1}) & c^k \end{pmatrix} \text{ și demonstrăm că}$$

$$\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^{k+1} = \begin{pmatrix} a^{k+1} & 0 \\ b(a^k + a^{k-1}c + \dots + ac^{k-1} + c^k) & c^{k+1} \end{pmatrix}.$$

Avem

$$\begin{aligned} \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^{k+1} &= \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^k \cdot \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a^{k+1} & 0 \\ ab(a^{k-1} + a^{k-2}c + \dots + ac^{k-2} + c^{k-1}) + bc^k & c^{k+1} \end{pmatrix} \\ &= \begin{pmatrix} a^{k+1} & 0 \\ b(a^k + a^{k-1}c + \dots + ac^{k-1} + c^k) & c^{k+1} \end{pmatrix} \end{aligned}$$

$$\text{Deci } \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^n = \begin{pmatrix} a^n & 0 \\ b(a^{n-1} + a^{n-2}c + \dots + ac^{n-2} + c^{n-1}) & c^n \end{pmatrix}, n \geq 2.$$

g) Fie $A = \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \in G$. Căutăm o matrice $X = \begin{pmatrix} x & 0 \\ y & z \end{pmatrix} \in G$ astfel încât $X^n = A$.

Folosind f), rezultă $x^n = a$, $z^n = c$ și $y(x^{n-1} + x^{n-2}z + \dots + yz^{n-2} + x^{n-1}) = b$. Atunci,

pentru orice $n \in \mathbf{N}^*$, avem $x = \sqrt[n]{a}$, $y = \frac{b}{\sqrt[n]{a^{n-1}} + \sqrt[n]{a^{n-2}c} + \dots + \sqrt[n]{ac^{n-2}} + \sqrt[n]{c^{n-1}}}$ și

$$z = \sqrt[n]{c}.$$

SUBIECTUL IV

a) $f'(x) = 3^x \ln 3 + 2^x \ln 2$, $x \in \mathbf{R}$.

b) $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 0$.

c) Cum $f'(x) > 0$ pentru orice $x \in \mathbf{R}$, rezultă că funcția f este crescătoare pe $\mathbf{R}$.

d) Avem $f''(x) = 3^x (\ln 3)^3 + 2^x (\ln 2)^2 > 0$ pentru orice $x \in \mathbf{R}$, rezultă că funcția f este convexă pe $\mathbf{R}$.

e) Fie $F : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ o primitivă a funcției f . Atunci $F'(x) = f(x) > 0$ pentru orice $x \in \mathbf{R}$, rezultă că funcția F este crescătoare pe $\mathbf{R}$.

f)
$$\int_0^1 |f(x)| dx = \int_0^1 (2^x + 3^x) dx = \frac{1}{\ln 2} + \frac{2}{\ln 3}.$$

g) Deoarece funcția f este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$, ecuația $f(x) + f(2x) + f(3x) = 6$ admite soluție unică. Avem ecuația $3^x + 2^x + 3^{2x} + 2^{2x} + 3^{3x} + 2^{3x} = 6$ care admite unică soluție $x = 0$.